

جغرافیای سیستم‌های حمل و نقل

ژان پل رودریگو

کلاود کام تویس

برایان اسلک

مترجمان:

دکتر کتایون علیزاده

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

دکتر عبدالمطلب برات‌نیا

نشر علمی و دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

۱۴۰۰

سرشناسه رودریگ، ژان-پل، ۱۹۶۷ - م. Rodrigue, Jean-Paul
 عنوان و نام پدیدآور جغرافیای سیستم‌های حمل و نقل / نویسندگان: ژان پل رودریگو، کلاود کام تویس، برایان اسلک؛
 ترجمه کتابون علیزاده، عبدالمطلب برات‌نیا.
 مشخصات نشر تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، نشر علمی و دانشگاهی، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری ۴۷۱ ص.: مصور، جدول، نمودار، نقشه.
 شابک ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۶۴۱۰-۷
 وضعیت فهرست‌نویسی فیبا
 یادداشت عنوان اصلی: The Geography of Transport Systems.
 کتابنامه: ص. ۴۵۹ - ۴۷۱.
 موضوع جغرافیای حمل و نقل
 Transportation Geography
 شناسه افزوده اسلک، برایان، ۱۹۳۹ - م. Slack, Brian
 کوتوا، کلود، ۱۹۵۴ - م. Comtois, Claude
 مترجم عبدالمطلب، ۱۳۴۸ - م. مترجم
 علیزاده، کتابون، ۱۳۴۱ - م. مترجم
 دانشگاه آزاد اسلامی، نشر علمی و دانشگاهی
 Islamic Azad University, Scientific and Academic Publishing
 دانشگاه آزاد اسلامی. واحد مشهد.
 Islamic Azad University, Mashhad Branch
 رده‌بندی کنگره HT۳۲۳
 رده‌بندی دیویی ۵۰۹/۳۸۰
 شماره کتابشناسی ملی ۸۴۲۷۶۷۳

جغرافیای سیستم‌های حمل و نقل

نویسندگان: ژان پل رودریگو - کلاود کام تویس، برایان اسلک

مترجمان: دکتر کتابون علیزاده - دکتر عبدالمطلب برات‌نیا

چاپ اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: نشر علمی و دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی

با همکاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۶۴۱۰-۷

قیمت: ۵۵۰۰۰ تومان

تهران، خیابان حافظ، روبه‌روی تالار بورس
 ساختمان فرهنگستان، طبقه سوم شرقی
 تلفن: ۶۶۳۴۸۰۲۱

همه حقوق این اثر برای
 نشر علمی و دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی
 محفوظ است.

سخن ناشر

دیرگاهی است که ایرانیان، به‌درستی و روا، به پیشینه علمی، فرهنگی و تمدنی خویش می‌بالند؛ سابقه‌ای درخشان که در میان مردمان جهان کمتر مشابه و همتایی دارد. تاریخ پرفرازونشیب ایران روایتگر روزگاری است که تندباد مصائب بی‌وقفه بر پیکر خاک مقدس این کهن‌بوم تازیانه می‌زد، اما دلیرمردان و شیرزنان این خاک از پایمردی و پایداری در مسیر تحقق آرمان‌های تمدنی و فرهنگی اسلام و ایران دست نکشیدند و با نیروی فکر و اندیشه در راه تکامل و ترقی ایران اسلامی گام برداشتند. گاه شداید روزگار از پایشان می‌انداخت، اما دگر بار یا خود به همت و ثبات رأی برمی‌خاستند یا بیری فرهنگ و تمدن اسلام و ایران را به تالی خویش می‌سپردند.

تلاش‌ها و جان‌فشانی‌ها سرانجام در تحقق آرمان بلند ایرانیان، یعنی استقلال و آزادی، در برقراری نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران به‌بار نشست و آغازی شد بر راهی که ایرانیان به پیشوایی ائمه معصوم^(علیهم‌السلام) و هدایت عالمانه بنیان‌گذار نظام مقدس جمهوری اسلامی، حضرت امام خمینی^(ره)، و رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای^(دامت‌طله)، در احیای تمدن بزرگ اسلامی ایران در پیش گرفتند.

از همان آغازین سال‌های برقراری نظام جمهوری اسلامی در ایران، تدبیر و تلاش به‌منظور تحقق بخشی از اهداف علمی و فرهنگی انقلاب برعهده دانشگاه نوپای آزاد اسلامی قرار گرفت و اکنون پس از گذشت بیش از چهار دهه، جامعه علمی کشور هم‌چنان از برکات خدمات این دانشگاه، به عنوان بزرگترین دانشگاه حضوری جهان، بهره‌مند است.

بخشی از خدمات علمی دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه نشر علمی و دانشگاهی بوده است و به جرئت می‌توان گفت سابقه ثبت‌شده دانشگاه آزاد اسلامی در نشر علمی و دانشگاهی، در منظر جهانی هم، کم‌نظیر و حیرت‌آور است. چاپ و نشر کتاب در دانشگاه آزاد اسلامی از همان بدو تأسیس این دانشگاه با مشارکت فعال و پویای واحدهای دانشگاهی و با هدف پاسخگویی به نیاز علمی استادان و دانشجویان دانشگاه آغاز شد و در سال ۱۳۶۸، چاپخانه‌ای نیز به منظور چاپ آثار گسترده دانشگاه افتتاح گردید.

هم‌اکنون، نشر علمی و دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی با چاپ و انتشار بیش از ۱۰ هزار عنوان کتاب علمی و دانشگاهی و تنوع موضوعی بسیار گسترده و بی‌نظیر و دارا بودن بیش از ۵۰ ناشر فعال دارای پروانه نشر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یکی از بزرگ‌ترین و فعال‌ترین ناشران دانشگاهی کشور است و انتشار بیش از ۵۰۰ عنوان کتاب جدید در سال گواه این مطلب است.

امید است آنچه به قلم توانمند دانشمندان و اندیشه‌ورزان دانشگاه آزاد اسلامی فراهم آمده و به کوشش نشر علمی و دانشگاهی این دانشگاه به پیشگاه و منظر فخیم و فرهیخته ایرانیان تقدیم می‌شود گامی مؤثر باشد در توسعه علمی، فناوری و فرهنگی کشور، و سببی باشد برای تقویت هویت ملی، اعتماد به نفس علمی، و همت بیشتر برای ادامه راه پیشینیان در پیشرفت دانش و فرهنگ، و احیای تمدن بزرگ شایسته ایرانیان، و نیز آشنایی مردمان دیگر نقاط جهان با ذخایر عظیم دانش که در ایران اسلامی تولید و عرضه می‌گردد.

مجموعه نشر علمی و دانشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی صمیمانه چشم دارد که این کار سترگ مورد پذیرش جامعه علمی ایران و جهان قرار گیرد و خوانندگان خادمان خود در این مجموعه را از نقد عالمانه و نیز دعای خیر بی‌نصیب نگذارند.

فهرست مطالب

۱۷.....	سخن مترجم.....
۱۹.....	سخن مؤلف.....
۲۱.....	مقدمه.....
۲۵.....	فصل اول: جغرافیا و حمل و نقل.....
۲۵.....	جغرافیا و حمل و نقل.....
۲۶.....	مفهوم ۱- جغرافیای حمل و نقل چیست؟.....
۲۶.....	هدف از حمل و نقل.....
۲۶.....	قابلیت حمل.....
۲۸.....	تقاضای مستقیم.....
۲۸.....	تقاضای غیر مستقیم.....
۲۹.....	اهمیت حمل و نقل.....
۳۰.....	رشد تقاضا.....
۳۰.....	کاهش هزینه‌ها.....
۳۱.....	گسترش زیرساخت.....
۳۲.....	فاصله، زمان نیست.....
۳۳.....	حمل و نقل در جغرافیا.....
۳۳.....	جغرافیای حمل و نقل.....
۳۷.....	مفهوم ۲- حمل و نقل و فضا.....

۳۷	توپوگرافی
۳۸	هیدروگرافی
۳۹	آب و هوا
۴۲	حمل و نقل و ساختار فضایی
۴۴	ارتباطات فضا و زمان
۴۷	مفهوم ۳- سیر تحول تاریخی حمل و نقل
۵۴	انقلاب صنعتی و حمل و نقل (۱۸۷۰-۱۸۰۰)
۶۲	حمل و نقل در دوره فوردیسم (۱۹۲۰-۷۰)
۶۹	آینده حمل و نقل
۷۱	سیستم‌های حمل و نقل خودکار
۷۱	سلول‌های مولد انرژی (Fuel Cells)
۸۵	مدل‌سازی و تحلیل سیستم اطلاعات جغرافیایی ویژه حمل و نقل GIS-T
۸۶	کاربردهای سیستم اطلاعات جغرافیایی ویژه حمل و نقل GIS-T
۸۹	فصل دوم: شبکه‌ها و سیستم‌های حمل و نقل
۸۹	شبکه‌ها و سیستم‌های حمل و نقل
۸۹	مفهوم ۱- حمل و نقل و جغرافیای تجاری
۸۹	جغرافیای تجاری و بزرگانی
۹۰	جغرافیای بازرگانی
۹۱	دسترسی
۹۱	قابلیت انتقال (انتقال پذیری)
۹۲	ظرفیت انجام معاملات
۹۳	خواسته‌ها در جغرافیای بازرگانی
۹۵	تجاری کردن صنعت حمل و نقل
۹۹	مفهوم ۲: هزینه حمل و نقل
۹۹	نرخ‌ها و هزینه‌های حمل و نقل
۹۹	هزینه‌های حمل و نقل
۱۰۰	نرخ‌ها
۱۰۳	انواع هزینه‌های حمل و نقل

مفهوم ۳- جغرافیای شبکه‌های حمل و نقل	۱۰۷
شبکه‌های حمل و نقل	۱۰۷
گونه‌شناسی و توپولوژی شبکه‌ها	۱۱۰
شبکه‌ها و فضا	۱۱۳
گسترش شبکه	۱۱۷
مفهوم ۴- عرضه و تقاضای حمل و نقل	۱۱۹
پیش‌زمینه	۱۱۹
کارکردهای عرضه و تقاضا	۱۲۱
ارتباطات بین عرضه/تقاضا	۱۲۳
روش ۱- تعریف و ویژگی تنوری گراف	۱۲۷
روش ۲- معیارهای اندازه‌گیری و شاخص‌های تنوری گراف	۱۳۴
روش ۳- مدل‌های داده شبکه	۱۳۹
فصل سوم: اقتصاد و ساختار فضایی سیستم‌های حمل و نقل	۱۵۱
مفهوم ۱- حمل و نقل و توسعه اقتصادی	۱۵۱
اهمیت اقتصادی حمل و نقل	۱۵۱
حمل و نقل و توسعه اقتصادی	۱۵۴
حمل و نقل به عنوان یک عامل تولید	۱۶۰
اثرهای اجتماعی - اقتصادی	۱۶۲
مفهوم ۲- حمل و نقل و سازمان‌های فضایی	۱۶۴
سازمان فضایی جهانی	۱۶۴
سازمان فضایی منطقه‌ای	۱۶۷
مدل تخصیصی شدن و وابستگی درونی (B)	۱۷۰
سازمان فضایی محلی	۱۷۱
مفهوم ۳- حمل و نقل و مکان	۱۷۳
اهمیت حمل و نقل در موقعیت مکانی پدیده‌ها	۱۷۳
عوامل مؤثر در مکان‌یابی	۱۷۴
دسترسی و مکان	۱۷۷
روش ۱- مشکل حمل و نقل (برنامه‌ریزی تک بعدی)	۱۸۰